

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย โดยมุ่งศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารหลักสูตรมัธยมศึกษา ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9 ซึ่งมีรายละเอียดในการดำเนินงานแต่ละขั้นตอน ดังต่อไปนี้

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9 จำนวน 151 โรงเรียน ซึ่งผู้ให้ข้อมูลในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 151 คน ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ จำนวน 151 คน และ ครูผู้สอน จำนวน 399 คน โดยมีวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1. จากจำนวนกลุ่มประชากรโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9 ทั้งหมด 243 โรงเรียน คำนวณหาค่าจำนวนโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตร ทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane, 1970)

$$n = \frac{N}{1+Ne^2} \quad (\text{ความคลาดเคลื่อน } .05)$$

n คือ ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

N คือ ขนาดของกลุ่มประชากร

e คือ ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มที่ .05

ได้จำนวนโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 151 โรงเรียน

2. กำหนดกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนตามสัดส่วนและขนาดของโรงเรียน ได้แก่ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง ขนาดเล็ก ในแต่ละจังหวัด โดยใช้สัดส่วน

$$\frac{151}{243} = \frac{1}{1.6} \quad \text{ดังตารางที่ 1}$$

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดโรงเรียน (N คือ ขนาดประชากร n คือ ขนาดกลุ่มตัวอย่าง)

จังหวัด	ขนาดของ โรงเรียน							
	ใหญ่		กลาง		เล็ก		รวม	
	N	n	N	n	N	n	N	n
ขอนแก่น	14	9	29	18	22	14	65	41
เลย	2	1	17	11	10	6	29	18
สกลนคร	8	5	21	13	13	8	42	26
หนองคาย	5	3	15	9	24	15	44	27
อุดรธานี	9	6	29	18	11	7	49	31
หนองบัวลำภู	1	1	11	6	2	1	14	8
รวม	39	25	122	75	82	51	243	151

3. สุ่มโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในแต่ละจังหวัดตามขนาดของโรงเรียน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย และกำหนดผู้ให้ข้อมูลในกลุ่มผู้บริหารโรงเรียน และกลุ่มผู้ช่วยผู้บริหาร ฝ่ายวิชาการ จากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด รวมผู้ให้ข้อมูลที่เป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 151 คน และผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ จำนวน 151 คน

4. จากจำนวนกลุ่มประชากรครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9 ทั้งหมด 9,398 คน คำนวณหาค่าจำนวนครูผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตร ทาโรยามาเน่ (Taro Yamane) ตามข้อ 1.1 ได้จำนวนครูผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 384 คน จากนั้นนำไปเทียบสัดส่วนจำนวนครูตามขนาดโรงเรียนแต่ละ

จังหวัดที่สุ่มได้ในข้อ 1.2 โดยใช้สูตร $\frac{384}{9398} = \frac{1}{24.4}$ ในกรณีโรงเรียนขนาดเล็ก

เมื่อใช้สูตรนั้นแล้ว ได้กลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนน้อยกว่าจำนวนโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยจึงกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนให้เท่ากับจำนวนกลุ่มตัวอย่างโรงเรียน นั่นคือ กำหนดจำนวนครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็กของแต่ละจังหวัด โรงเรียนละ 1 คน รวมกลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนที่เป็นผู้ให้ข้อมูล 399 คน และเมื่อรวมกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยทั้งหมด มีจำนวน 701 คน ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนกลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำแนกตามขนาดโรงเรียน (N คือ ขนาดประชากร n คือ ขนาดกลุ่มตัวอย่าง)

จังหวัด	ผู้ให้ข้อมูล	ขนาดใหญ่		ขนาดกลาง		ขนาดเล็ก		รวม	
		N	n	N	n	N	n	N	n
ขอนแก่น	ผู้บริหาร	14	9	29	18	22	14	65	41
	ผู้ช่วยผู้บริหาร	14	9	29	18	22	14	65	41
	ครูผู้สอน	1,783	73	1,048	43	212	14	3,043	130
เลย	ผู้บริหาร	2	1	17	11	10	6	29	18
	ผู้ช่วยผู้บริหาร	2	1	17	11	10	6	29	18
	ครูผู้สอน	244	10	526	22	94	6	864	38
สกลนคร	ผู้บริหาร	8	5	21	13	13	8	42	26
	ผู้ช่วยผู้บริหาร	8	5	21	13	13	8	42	26
	ครูผู้สอน	802	33	606	25	132	8	1,540	66
หนองคาย	ผู้บริหาร	5	3	15	9	24	15	44	27
	ผู้ช่วยผู้บริหาร	5	3	15	9	24	15	44	27
	ครูผู้สอน	453	18	448	18	291	15	1,192	51

ตารางที่ 2 (ต่อ)

จังหวัด	ผู้ให้ข้อมูล	ขนาดใหญ่		ขนาดกลาง		ขนาดเล็ก		รวม	
		N	n	N	n	N	n	N	n
อุดรธานี	ผู้บริหาร	9	6	29	18	11	7	49	31
	ผู้ช่วยผู้บริหาร	9	6	29	18	11	7	49	31
	ครูผู้สอน	1,128	46	1,063	43	115	7	2,306	96
หนองบัวลำภู	ผู้บริหาร	1	1	11	6	2	1	14	8
	ผู้ช่วยผู้บริหาร	1	1	11	6	2	1	14	8
	ครูผู้สอน	83	3	358	14	12	1	453	18
รวม		4,571	233	4,293	315	1,020	153	9,884	701

5. สุ่มครูผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในแต่ละโรงเรียน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย ตามสัดส่วนของจำนวนครูผู้สอนในโรงเรียนแต่ละโรงเรียน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง (จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ครูผู้สอนแต่ละโรงเรียน แสดงในภาคผนวก)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยศึกษาหลักการ แนวคิดจากตำรา เอกสาร หนังสือ ตลอดจนสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะศึกษา แบบสอบถามมี 2 ชุด คือ

ชุดที่ 1 สำหรับผู้บริหาร และผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ

ชุดที่ 2 สำหรับครูผู้สอน

แบบสอบถามแต่ละชุดมีคำถาม 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ และแบบปลายเปิด

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารหลักสูตรมัธยมศึกษา มีลักษณะเป็นแบบประมาณค่า 4 อันดับ ตัวเลือกที่กำหนดแต่ละข้อ ผู้วิจัยได้กำหนดความหมาย ดังนี้

- ระดับที่ 1 หมายถึง ปฏิบัติน้อยที่สุด
- ระดับที่ 2 หมายถึง ปฏิบัติน้อย
- ระดับที่ 3 หมายถึง ปฏิบัติมาก
- ระดับที่ 4 หมายถึง ปฏิบัติมากที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการบริหารหลักสูตรมัธยมศึกษา มีลักษณะเป็นแบบประมาณค่า 4 อันดับ ตัวเลือกที่กำหนดแต่ละข้อ ผู้วิจัยได้กำหนดความหมายระดับปัญหา ดังนี้

- ระดับที่ 1 หมายถึง มีปัญหาน้อยที่สุด
- ระดับที่ 2 หมายถึง มีปัญหาน้อย
- ระดับที่ 3 หมายถึง มีปัญหามาก
- ระดับที่ 4 หมายถึง มีปัญหามากที่สุด

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือในการวิจัยขึ้นเอง โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาหลักการ ทฤษฎี เอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารหลักสูตรมัธยมศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. กำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือ
3. นำข้อมูลจากการศึกษามาสร้างแบบสอบถาม เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบให้ข้อเสนอแนะ และปรับปรุงแก้ไข
4. นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเพื่อหาความตรง (Validity) ในเนื้อหาและโครงสร้าง รูปแบบ ภาษา และความสมบูรณ์ของคำชี้แจง
5. ปรับปรุงเครื่องมือ

6. นำเครื่องมือไปทดลองใช้ (Try out) เพื่อหาความเที่ยง (Reliability) การทดลองใช้แบบสอบถามเพื่อหาความเที่ยงนั้น ผู้วิจัยได้นำไปทดลองในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ที่ไม่ใช่โรงเรียนในกลุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ รวมจำนวน 30 คน ครูผู้สอน รวมจำนวนทั้งหมด 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ (The Statistical Package for Social Science PC) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ของความเที่ยงของแบบสอบถามชุดสำหรับผู้บริหาร และผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการเท่ากับ 0.96 สำหรับครูผู้สอนได้เท่ากับ 0.87

7. จัดทำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์ นำไปใช้ในการเก็บข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยได้ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ให้ออกหนังสือถึงผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอน

2. เก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้ 2 วิธี คือ

2.1 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังผู้ตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง และไปรับคืนด้วยตนเอง

2.2 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปให้ผู้ตอบแบบสอบถามทางไปรษณีย์ และให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งคืนทางไปรษณีย์

3. ผู้วิจัยได้กำหนดระยะเวลาการเก็บรวบรวมข้อมูล ตั้งแต่วันที่ 3 มกราคม พ.ศ. 2538 ถึงวันที่ 31 มกราคม พ.ศ. 2538 โดยส่งแบบสอบถามทั้งหมด จำนวน 701 ฉบับ ได้รับคืน 642 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 91.58 จำแนกเป็นแบบสอบถามของผู้บริหารที่ส่งไป 151 ฉบับ ได้รับคืน 140 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 92.72 แบบสอบถามของผู้ช่วย-ผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ส่งไป 151 ฉบับ ได้รับคืน 142 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.04

แบบสอบถามของครูผู้สอน ส่งไป 399 ฉบับ ได้รับคืน 360 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90.23
ตั้งรายละเอียดในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวนและค่าร้อยละของแบบสอบถามที่ส่งไป และได้รับคืน

ผู้ให้ข้อมูล	จำนวนที่ส่งไป	จำนวนที่ได้รับคืน	ร้อยละ
ผู้บริหาร โรงเรียน	151	140	92.72
ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ	151	142	94.04
ครูผู้สอน	399	360	90.23
รวม	701	642	91.58

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามทั้ง 2 ชุด ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ (The Statistical Package for Social Science PC) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ นำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย
2. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารหลักสูตร วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย
การแปลความหมายข้อมูล กำหนดช่วงคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) ดังนี้
ค่าเฉลี่ย 3.50-4.00 ปฏิบัติมากที่สุด/มีปัญหาที่มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 ปฏิบัติมาก/มีปัญหา

ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 ปฏิบัติน้อย/มีปัญหาน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 ปฏิบัติน้อยที่สุด/ปัญหาน้อยที่สุด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย